

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Prekmurški rojaki na obisku Gorenjske in Ljubljane

Prisrčni sprejemi na Brezjah, na Bledu, v Ljubljani in drugod

Na binško praznike je prispelo med Gorenjce okrog tisoč prekmurških bratov in sester, da si ogledajo slovenske kraje, ki jih še malo poznajo. Prekmurški rojaki, dasi slovenska veja, so bili stoletja odrezani od svojega naroda in niso imeli z njimi ožjih stikov. Madžarji so ubijali v njih narodnost, da bi jih pomadžarili. Deloma se jim je to posrečilo, vendar pa so Prekmurci pretežno obdržali svoj materni jezik.

Vsi kraji, koder so Prekmurci potovali, so prisrčno sprejemali in pozdravljali rojake iz Slovenske krajine. Najprej so posetili Prekmurci Brezje, nato pa Bled. Ko so se po sv. opravilu na Otoku pripeljali s čolni pred kraljevi gradič Svobor, se jim je pokazala na balkonu Nj. Vel. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom. Prekmurci so navdušeno pozdravljali kraljevsko rodbino.

Po ogledu Bleda je spremljala drage goste blejska godba do kolodvora, od koder so se odpeljali na poset Ljubljane. Med potjo so jim pripravili lep sprejem zlasti na Jesenicah in v Kranju.

Posebno lepo je pozdravila rojake iz Slovenske Krajine bela Ljubljana. Na kolodvoru

jih je čakala velika množica Ljubljančanov in Ljubljančank, ki so neprestano vzklikali: Ziveli Prekmurci! Z lepimi nagovori so jih pozdravili na kolodvoru ljubljanski župan gosp. dr. Puc, knezoškof g. dr. Jeglič in veliki župan g. dr. Vodopivec, na kar se je zahvalil za prisrčen sprejem župnik iz Bogojincev, voditelj izleta g. Ivan Baša. S postaje se je razvil sprevod do magistrata, kjer je imel še enkrat zahvalni govor murskosoboški profesor g. Pavlič.

Naslednjega dne so si gosti ogledali ljubljanske znamenitosti ter se poklonili slovenskemu pesniku-prvaku dr. Francetu Prešernu pred njegovim spomenikom na Marijinem trgu. Popoldne so se gostje odpeljali v domovino, pozdravljeni od velike množice Ljubljančanov, ki so se zbrali na kolodvoru.

Vtisi, ki so jih dobili naši ljubi rojaki Prekmurci na svojem posetu Slovenije, so gotovo nad vse lepi. Dragi rojaki so lahko videli, da so z ostalimi Slovenci eno in isto. Spoznanje rodi ljubezen in s tem potovanjem je storjen velik korak naprej za medsebojno čim prisrčnejše zблиžanje.

Danes nimamo v tem pogledu boljšega sredstva, kakor je škropljenje z modro galico, ki z njo tako ravnamo kakor pri trtah, pri sadnem drevju, pri paradiznikih itd.

Krompirju pa ne smemo škropiti še le takrat, ko nam je že obolel in se listje že pali in suši, ampak prej preden se pokaže bolezen, tedaj prej preden se zajedc trosi te givične bolezni, ki jo imenujemo znanstveno krompirjeva plesen, v liste, da je ves uspeh bolj siguren. Galično škropivo pomaga tudi pozneje, ko je rastlina že okužena, vendar je zazreti glavni uspeh škropljenja v tem, da zavarujemo zdravo krompirjevo rastlino pred nastopom bolezni, kajti le popolnoma zdrav krompir nam daje dobre in zdrave pridelke, dočim nam bolne rastline hirajo in dajejo v obče slabše in manj odporne pridelke.

Prav večletnim napadom krompirjeve plesni, ki jo mirno gledamo in trpimo, se imamo največ zahvaliti, da je danes naš krompir tako opešal, da postaja manj rodovit in vobče bolj občutljiv pred raznimi boleznimi.

Krompir moramo prvič poškopiti, kakor hitro je osut, tedaj še pred cvetjem. Potrebno škropivo napravimo na ta način, da raztopimo v 50 l vode 1½ kg modre galice in v drugih 50 l pa 2 kg ugašenega apna. Med mešanjem vlijemo potem apneni belež v raztopino modre galice. Ai je tekočina dobra, t. j. da je dosti razkisana ali ne, preskušamo lahko s fenoltaleinovim papirjem. Navadno pa odgovarja navedena količina apna za razkisanje galične raztopine. Za škropljenje nam služijo peronosporne brizgalnice, kakor jih rabijo vinogradniki za škropljenje trt. Za 1 hektar (10 mernikov posetve) je treba 6 do 10 hl škropiva. Škropljenje je ponoviti, če se pokaže potreba.

Največja razstava kmetijskih strojev in orodja

Ze lanskoletna jesenska jubilejna kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu je prikazala obsežno razstavo kmetijskih strojev in orodja. Letošnja razstava kmetijskih strojev na velesejmu od 30. t. m. do 9. junija pa bo lanskoletno še znatno prekosila. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega, in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira kmetijskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 kvadratnih metrov razstavnega prostora, bo v obratu. Razstave se bodo udeležile domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti iz Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Madžarske, Francije, Amerike, Švedske in Danske.

Kmetijske stroje bo razstavilo 12 tvrdk, kmetijsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za

pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo pa 4 tvrdke.

Vsak imetnik velesejmske legitimacije, ki stane 30 Din, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih v dnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali direktno pri velesejmskem uradu v Ljubljani. Dopisnica zadostuje. Lahko pa kupite tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po 10 Din. Seveda, s to vstopnico nimate polovične vožnje.

Kmetovalce opozarjamo, da so razstavljeni na velesejmu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še zvonove, gasilsko orodje, jermenarske izdelke, verige, različne vozove, bicikle, obleke, čevlje, sirarske izdelke, plemensko perutnino, domače zajce in drugo.

Hudobna gonja proti „Domovini“

Po deželi se dobe razni ljudje, ki jih «Domovina» silno peče. Dasi noben naš čitatelj še ni čital v našem listu ničesar protiverskega, se vendar gotova duhovščina kar ne more odvaditi hujškanja proti «Domovini». To je stara pesem, ki jo pojeta stara slepa strast in hudobnost.

Iz nekega kraja se nam pritožuje naročnik, da so mu na pošti «Domovino» enostavno zavrnili in naročili «Slovenskega Gospodarja». Ker ne vemo, ali je to točno, bomo skušali to dognati in podvzeti potrebne korake.

Ne vemo, kakšen smisel naj bi imelo vse to početje sedaj, ko ni več strank in bi morali tudi spomini na prejšnje politične borbe popolnoma prenehati.

«Domovina» se posveča sedaj kakor se je tudi prej posvečala ljudskemu izobraževanju. To nalogo je vršila vedno v največji meri in zato čitaš v vsaki «Domovini» poleg zabavnega štiva razprave gospodarskega, zdravstvenega in splošno-prosvetnega značaja. «Domovina» se lahko pohvali, da je odličen činitelj ljudske prosvete v Sloveniji in zato nam bo lahko vsak čitatelj pri-trdil, da proti «Domovini» rujejo le zlobni in puhli ljudje.

Varstvo krompirja proti paležu in gomoljni gnibli

Za krompirjeve bolezni se bo treba za naprej malo bolj pobrigati, kakor smo bili vajeni do sedaj. V zadnjih letih nam je začel krompir očitno pešati. Čudnega ni to nič, če pomislimo, da sadimo le domače seme in da ga sadimo tudi po več let na enem in istem prostoru in da mu

gnojimo redno s čisto svežim hlevskim in tudi s stranišnim gnojem, ki sam po sebi vpliva manj ugodno in pospešuje razne bolezni. Potrebno bi bilo, da smo pri semenskem krompirju bolj izbiri in da skušamo tudi pozneje varovati krompir pred napadi ene in druge bolezni.

Politični pregled

V Beogradu so se sestali 21. t. m.

trije zunanji ministri držav Male antante, dr. Beneš (Češkoslovaška), Mironescu (Rumunija) in dr. Kumanudi (SHS)

ter se posvetovali o splošnem političnem položaju. Posvetovanje je vnovič pokazalo popolno soglasje vseh treh zaveznških držav ter so bile zvezne pogodbe obnovljene. Te pogodbe pa so se še izpopolnile s posebno, tako zvano arbitražno pogodbo. Po tej pogodbi se vse tri zaveznške države zavežejo na nevtraln razsodišče v primeru medsebojnih sporov.

Precej pomemben dogodek za našo državo je

potovanje naše vojne mornarice po Sredozemskem morju.

Najprej je posetila naša vojna mornarica, ki obstoja iz 10 edinic, otok Krf, kjer je bila najprisrčnejše sprejeta. Sprejem se je razvil v pravcato manifestacijo grško-jugoslovenskega prijateljstva. Naša mornarica poseti tudi francosko in angleško mornarico.

Iz zunanje politike omenjamo, da se vrši te dni

kongres vseh sovietov v Rusiji.

na katerem se opaža precejšnja miroljubnost. Predsednik sveta narodnih komisarjev Rikov je v svojem poročilu poudarjal želje po mirni ureditvi mednarodnih odnošajev, vendar je izjavil, da Rusija zahteva plebiscit za izgubljeno Besarabijo, ki je pripadla Rumuniji.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Prostovoljno gasilno društvo je dobilo požrtvovalno osebo v gospe Jožefi Čukovi iz Kale, ki se je obvezala, našemu gasilnemu društvu nabaviti gasilski prapor, katerega bo izdelala tvrdka Neškudla v Ljubljani.

Vsa čast takim požrtvovalnim osebam! Posledice tega čina dobredelne gospe so se takoj pokazale. Člani gasilnega društva so sklenili pri zadnjem občnem zboru, da se nabavi tudi nova motorna brizgalna, ki se je tudi že naročila ter se bo 4. avgusta praznovalo v prijaznem Gorenjem Logatecu obenem z veliko veselico dvojno slavje: blagoslovitev prapora in nove motorne brizgalne. Prosimo, da nas blagovolijo vsa bližnja društva posetiti v obilnem številu. Dne 4. avgusta vsi v Gorenji Logatec! Točen spored se bo pravočasno objavil.

DOBREPOLJE. Prostovoljno gasilno društvo Dobrepolje bo 9. junija blagoslovilo društveni prapor. Blagoslovitev in razvitje bo ob pol 10. Ob 10. sv. maša. Popoldne velika ljudska veselica. Ob 3. uri zabijanje žeblice. Sodelovala bo godba na pihala z Viča. Pri vlakih bodo na razpolago vozovi. Ker društvo ni imelo že več let nikake prireditve, je želeli, da prihitite prijatelji tudi iz bele Ljubljane. Čisti dobiček je namenjen za motorno brizgalno. Na veselo svidenje!

MORAVČE. (Smrtna kosa.) Dne 13. t. m. je umrl daleč naokrog znani dekan g. Janez Bizjan. Pokojnik je bil v Moravčah nad 30 let, a prej je bil župnik na Brdu. Umrl g. dekan je bil dober pridigar, ki so ga ljudje radi pošušali. Bil je vnet Jugosloven in prijatelj pokojnega dr. Kreka. Počivaj v miru!

ORMOŽ. Tukaj sta se poročila g. Rudolf Horvat, sin posestnika mlina v Pušencih, in gdč. Marija Zidaričeva, hčerka kmetovalca na Humu. Bog jima daj zdravje in srečo!

SPUHLJA PRI PTUJU. Prostovoljno gasilno društvo v Spuhli pri Ptujju bo priredilo v nedeljo 2. junija blagoslovitev nove motorne brizgalne z veliko vrtno veselico in tombolo z naslednjim sporedom: od 12. do 14. ure sprejemanje sosednih gasilnih društev, nato blagoslovitev, tombola z lepimi dobitki: novo moško kolo, 3 m³ drv, veliko ogledalo, ena vreča zrnja in par sto drugih lepih dobitkov. Po tomboli velika vrtna veselica s prosto zabavo, pri kateri bo sodelovala godba na pihala. Točilo se bo pristno haloško vino ter sveže pivo. Za jedila bo preskrbljeno. Ker je čisti dobiček tombole in veselice namenjen za odplačilo motorne brizgalne kakor tudi gasilnega orodja, vabimo k obilni udeležbi vsa gasilna

društva in vse prijatelje gasilstva. V primeru slabega vremena bodo blagoslovitev, tombola in veselica prihodnjo nedeljo 9. junija.

MALA NEDELJA. V nedeljo, 2. junija, točno ob pol štirih v Društvenem domu proučava Materinskega dne. Pevske točke, tamburaši, deklamacije, slavnostni govornik iz Maribora, krasna mladinska igra «Pri mami je raj», kjer nastopijo palčki, škrti, vile, Jagababa itd. Vabljeni vsi od blizu in daleč k obilni udeležbi.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

VARUJMO SADNO DREVJE PRED BOLEZNIJO!

Sadno drevje nadlegujejo različne bolezni, izmed katerih je škrlup ali fuzikladij posebno nevaren za jabolane in hruške. Če je drevje bolno, kar poznamo že na listih, nam ne more roditi ne obilnega sadja niti lepega in dobrega sadja. Pod vplivom bolezni ne trpi samo listje, ampak sploh vse, vsa rast in rodovitost. Tako drevje je zanikrno in jemlje človeku veselje.

Proti takim boleznim se lahko zavarujemo. Danes je naša dolžnost, da take škode ne gledamo ravnodušno, ampak da posežemo vmes in da skušamo pomagati, kolikor se da.

Kakšni bi bili naši vinogradi, če bi jih mirno prepustili pogubni peronospori? Že zdavnaj bi jih bilo konec. Prav tako moramo pomagati tudi sadnemu drevju, če ga napadejo bolezni.

Naše jabolane in hruške trpijo po mnogih krajih pred škrlupom ali fuzikladijem, ki ga poznamo najprej po tistih rjavih in črnih pegah na listju, pozneje pa po tistih črnih in vpadlih lisah in razpokah po sadju. Jabolka dobe na koži pege in kraste, hruške pa grde razpoke in kraste. Na bolnem drevju začne listje odpadati že meseca avgusta, vsled česar tudi sadje ne more zoreti. Češče obvisi sadje kakor šiške na golem drevju. Pa tudi manj napadeno sadje nima za trgovino nobene vrednosti. Zato se pa moramo proti škrlupu pravočasno boriti, zlasti še pri takih sortah, ki so tej bolezni močno podvržene.

Muljavski:

Višnjegorski janičar

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

V. poglavje.

Usodepolni udarec.

Gospa Helena je sedela pred ogromnim beneškim zrcalom ter motrila v steklu svoje okrogle, kakor alabaster bele rame, in polne prsi. Bila je v tanki, globoko izrezani nočni obleki, ki je le slabo zakrivala njeno čarobno telo. Za njenim hrbtom je stala služabnica Ana ter razpletala njene krasne dolge lase. Mahoma se je Helena obrnila in rekla: «Dovolj je česanja. Idi sedaj po ono lepo dišeče olje, ki sem ga včeraj kupila od žida, ter mi ga zlij na lase!»

Služabnica stopi k stenski omarici ter vzame iz nje majhno, umetniško izdelano vazo, polno najfinejšega olja za lase. A »daici se ji posodica izmuzne iz roke ter pade na tla, kjer se razbije. Na preprogi nastane velik madež in vsa soba se napolni z omamljivim vonjem. Ana obstoji kakor okamenela. Gospa Helena jezno krikne. Bliskoma vstane, skoči k služabnici ter jo dvakrat močno udari s pestjo po obrazu. Služabnica prebledi, v obeh ji potuhnjeno zažari rdečesar dobrega obetajoč plamen toda ne reče ničesar. Skloni se ter jame pobirati čepinje. Ves čas jo Helena brutalno ošteva in psuje vsa divja od jeze. Nien zvonki razdraženi glas je čuti celo na dvorišču.

Ana molči. Ko pobere razsuto vazo, odnese čepinje iz sobe. Na hodniku obstoji, dvigne pest, škrtne z zobmi in sikre:

«Pomnila boš, vlačuga, kdaj si me udarila. Maščevala se bom.»

Helena jeza je kmalu minila. Zdaj ji je bilo žal, da je udarila zvesto služabnico. Poznala je Ano in vedela, da je zelo maščevalne narave. Lahko jo ovadi vitezu Zigismundu kot prešestnico. Mlada žena se je stresla. Sklenila je dati služabnici zadoščeno. Ko se je Ana vrnila, se ji je začela dobrikati, jo prosila oproščenja ter ji izročila mošnjiček zlatnikov. Ana ga je vzela, poljubila Heleni roko in rekla ponižno:

«Kako bi se drznila jeziti se na vašo milost, jaz uboga sužnja! Ako sem dobila udarec, sem ga pač zaslužila.»

«Torej sva prijateljici kakor prej», je rekla Helena prijazno.

«Prav tako, vaša milost», je odvrnila Ana potuhnjeno ter sklonila glavo, da ni Helena opazila sovražnega bleska njenih oči.

Nato je pričela Ana znova spletati gospo Višnjegorsko. Ljubeznivo se je razgovarjala s Heleno, ki niti ni slutila, kako divji srd se kuha v srcu njene služabnice.

Helena je Ani zaupala brezpogojno. Razkrila ji je vse svoje tajnosti in tako je Ana vedela, da gospa Višnjegorska ljubi lepega Turka in da namerava z njim pobegniti. Helena se je kaj rada razgovarjala z njo o Selimu. Tudi danes je napeljala pogovor na mladega ago.

«Ko ne bo meseca tedaj pobegneva», je tiho govorila. «A tudi ti, Ana, boš morala z

nama. Tebe, zvesta duša, hočem imeti poleg sebe. Saj boš šla z nama, kajne? A kaj misliš. Ana, ali se bo nama beg posrečil? Bojim se, da bodo nastale kakšne ovire. Mogoče naju bo kdo opazil, ko bova odhajala skozi podzemski hodnik. Lahko naju zaloti sam Višnjegorski ali pa njegov sin.

«Ne, ne! Obadva bosta tisto noč, ko boste zapuščali grad, gotovo že trdno spala.»

«Naj umreta!» je siknila Helena. Nato je vzdihnila in rekla: «Naj mi stoji na strani Bog ali hudič, samo da bi se posrečilo!»

«Gotovo se bo, vaša milost. Ni se vam treba bati», je odgovorila služabnica prepričevalno, dočim si je mislila: «Lahko si prepričana, vlačuga, da bosta tisto polnoč, v kateri jo nameravata pobrisati, oba trohnela v ječi, ti in tvoj mohamedanček.»

Čez trenutek je vprašala: «Ali misli milostljiva tudi nocoj obiskati Selima?»

«Da. Ob polnoči bodi pripravljena!» se nasmehne gospa Višnjegorska. «Hej, Ana, kaj misliš, da bi naredil moj starec z menoj, ako bi zvedel, da hodim vsako noč k Selimu?»

«Bogme! Vitez Zigismund bi vas dal pretersti z bičem in vreči v podzemlje k podganam!»

«Misliš? No, upam, da starec ne bo nikdar zvedel za moje nočne pohode.»

Izdajalka.

VI. poglavje.

V svoji spalnici je sedel vitez Zigismund, naslanjal sivo glavo ob roko in sanjavo strmel v debelo svečo, ki je gorela na mizi, zatak-njena v majhen zlat svečnik.

Kot zanesljivo sredstvo se priporoča pri tej bolezni škropljenje sadnega drejca z raztopino modre galice in apna, tako kakor delamo pri trtah ali pa pri krompirju. Škropiti pa je pravčasno in tudi po večkrat. Praviloma moramo škropiti prvič, še preden se bolezen razvije, navadno že pred cvetjem. Kdor še do sedaj ni škropil, naj se tega loti takoj vsaj po cvetju in naj to škropljenje ponovi po potrebi.

Namesto galične apnene tekočine se zlasti pri jablanah s prav dobrim uspehom rabi tudi žveplovo-apnena brozga, ki se danes dobi že pri raznih kmetijskih in sadjarskih podružnicah kakor tudi pri izdelovalcu F. Jurci v Ptujju. Te žveplovo-apnene brozge potrebujemo za 100 l po 2½ kg. Kakor povsod je tudi tukaj prvo škropljenje kot varstveno škropljenje najbolj izdatno in zato ga našim sadjarjem najbolj priporočamo. Galično škropivo rabimo lahko v tej izmeri, kakor pri trtah. Za prvo škropljenje se priporoča 2 % raztopina, pozneje pa 1½ % raztopina modre galice, dočim se da apna toliko, da je tekočina razkisana. Pri 2 kg galice vzamemo po 3 kg vleznega apna, pri 1½ kg galice pa 2 do 2¼ kg apna.

POZNA POMLAD, ZGODNJA KOŠNJA.

Zaradi letošnje izredno stroge in dolge zime se je zakasnila vsa pomlad. Toda, kar je narava zagrešila, to sedaj sama popravlja. Danes je ruša po naših travnikih skoraj tako razvita kakor v rednih letih in prav gotovo se bo do časa košnje popolnoma popravila in bo vse dohitela, kar je zamudila.

Zaradi tega ni prav nobenega razloga, da bi morali z letošnjo košnjo pozneje pričeti. Nasprotno, kakor hitro začnejo trave cvesti in je vreme ugodno, je prišel čas košnje. Merodajna bodi pri tej presoji tako imenovana pasja trava, ki je pri nas povsod razširjena. Ko začne ta trava cvesti, je čas, da se lotimo košnje.

Pri nas je pozna košnja veliko kriva, da nimamo od živine takega haska, kakor bi ga lahko imeli. Pomniti moramo, da daje zgodnja košnja vse bolj tečno klajo kakor poznejša košnja. Ako bi pri nas s košnjo bolj pohiteli in ako bi travnike bolj pravilno gnojili, bi imeli lepše uspehe ne le pri košnji, ampak tudi pri živini in na vse zadnje tudi pri gnoju, saj je velika razlika med gnojem,

ki ga dobimo od pozno košene krme in onim, ki ga daje živina ob mlajši in tečnejši krmi.

Posebno krave in mlajša goved je hvaležna za seno, pokošeno o pravem času, ker tako seno ni le bolj hranilno, ampak je tudi lažje prebavno. Vrhu tega ima zgodnja košnja tudi to prednost, da ostaja za njo več časa do otave.

Poznejša košnja se da opravičevati le s tem, da se otrese pri njej več travnega semena, s katerim se travniška ruša zopet pomlajuje. Toda s pozno košnjo se zaseje tudi veliko plevelnega semena, kar se po naših travnikih čim dalje bolj očitno kaže. Zaradi tega storimo veliko boljše, ako travna semena, ki so potrebna za pomladitev ruše, sami kupimo in sami zasejemo, travo pa pokosimo, ko je najugodnejši čas, ko dobimo dosti košnje in obenem bolj tečno in lahko prebavno krmo.

Pozabiti seveda ne smemo, da igra tudi vreme važno vlogo pri košnji in da se je lotiti košnje, ko se nam nudi prva ugodna prilika za njo. Mali posestnik ima v tem oziru še najlažje stališče in spravi svoj pridelek še najlažje o pravem času.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene na zunanjih tržiščih so malo pustile. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenič o, baško, po 280 do 282.50 Din; moko «0» po 405 do 410 Din; turščico, baško, po 302.50 do 305 Din; oves, baški, po 295 do 297.50 Din; ječmen, baški, ozimni, po 320 do 322.50 Din.

ZIVINA. Na zadnjem živinskem sejmu v Ljubljani so se cene dvignile za 50 par do 1 Din pri kilogramu, in sicer so notirali za kilogram žive teže: voli I. 12 Din, II. 11 Din, III. 9.50 Din; krave debele 5.50 do 7.50 Din, krave klobasarice 4 do 5 Din, teleta 14 do 15 Din.

Cene tujemju denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo v valutih:
1 dolar za 56.25 do 56.45 Din;
v devizah (21. t. m.):
1 dolar za 56.69 do 56.89 Din;

100 francoskih frankov za 221.30 do 223.30 Din;
100 italijanskih lir za 296.77 do 298.77 Din;
100 nemških mark za 1351.75 do 1354.75 Din;
100 avstrijskih šilingov za 797.95 do 800.95 Din;
100 češkoslovaških kron za 168.04 do 168.84 Din;
100 madžarskih pengov za 990.28 do 993.28 Din.

Sejmi

- 24. maja: Nova vas na Blokah.
- 25. maja: Radeče pri Zidanem mostu, St. Gothard na Mali gori, Mengeš, Vinica, Luče, Marenberg, Laško, Donji Vidovec.
- 26. maja: Ljubljana.
- 27. maja: Vrhnika, St. Jernej na Dolenjskem.
- 28. maja: Vače, Puconci.
- 29. maja: Lemberg.
- 31. maja: Mirna peč, Kostanjevica, Boštanj, Rečica, Cirkovce.
- 1. junija: Stara cerkev, Osilnica.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kraljevo pokroviteljstvo nad prireditvami Ljubljanskega velesejma.** Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo obeh letošnjih glavnih prireditev Ljubljanskega velesejma: IX. mednarodnega vzorčnega velesejma od 30. maja do 9. junija in jesenskega sejma «Ljubljana v jeseni» od 31. avgusta do 9. septembra.

* **Prekmurški dijaki na Gorenjskem.** Te dni so se vrnili domov višješolci murskosoboške gimnazije s tridnevnega izleta na Bled in v Ljubljano. Prinesli so s seboj najlepše vtise. Ljudje so jih povsod prijazno sprejeli in jim šli v vseh ozirih na roko.

* **Zaključek kmetijske nadaljevalne šole v Kamniku.** Koncem aprila je bil zaključen v prav slavnostni obliki tečaj kmetijske nadaljevalne šole v Kamniku, ki je trajal 2 leti. V navzočnosti predavateljev in gojencev je imel veterinar gosp. Rauter kratko predavanje, sreski poglavar g. dr. Ogrin in vodja šole g. Primožič sta pa bodrila mlade kmetovalce k uspešnemu nadaljnjemu delu.

Mislil je stari junak na svoje bojne tovariše, žive in mrtve, s katerimi se je bojeval proti Turkom. Spominjal se je zlasti na hragrega Ivana Kocijanarja.

S Kocijanarjem ga je vezala tesna vez prijateljstva. Ljubila sta se kot brata. Nemalokrat sta skupaj prelivala turško kri, nemalokrat sta rešila drug drugemu življenje. Kolikokrat sta napravila divje pohode v turško ozemlje, kjer sta brezobzirno vračala divjim Osmanom nemilo za nedrago. Celih pet let sta prebila na granici, vzajemno podpirala drug drugega, se dan za dnevno udeleževala bojev, napadov, izpadov, pokoljev, pogonov, a čestokrat sta morala tudi bežati pred Turki. Ej, da, lepo je bilo. Konji so rezgetali, prapori vihrali, rožljali meči in sablje, grmele puške, tekla je kri kristjanska in poganska. Tolkla sta s Kocijanarjem Turke ter širila med njimi strah in grozo.

Nasmehnil se je vitez Zigismund pri teh njemu tako ljubih spominih. Hipoma se je okrenil. Vrata za njegovim hrbtom so se odprla in v sobo je naglo smuknila ženska. Vitez je skočil na noge. Kaj išče ta ženska zdaj ob polnoči v njegovi sobi?

«Kdo si?» je zagrnel.

«Vaša milost naj mi oprostijo mojo predrznost», odgovori ženska z zamolklim glasom, naglo pristopi k mizi in si odgrne zagrinjalo. Višnjegorski stopi osupnjen nazaj:

«Ti si, Ana? Kaj hočeš?»

Ana odgovori brez strahu in oklevanja.

«Milostljivi gospod; vaša soproga vas vara. Ona je prešestnica. Ljubi Selim ago in

namerava pobegniti z njim. Skoro vsako noč zahaja k njemu.»

Na viteza Zigismunda so te hladno izgovorjene besede napravile silen vtis. Sesedel se je v naslanjač in njegov obraz je smrtno obledel. Zdajci je planil kvišku kakor ranjena zver, zgrabil služabnico za roko ter zahropel: «Ženska, ali je resnica, kar govoriš?»

«Prisegam, da je resnica!» je dvignila Ana tri prste. Oči Višnjegorskega se izbulijo. Zgrabil se je za glavo in začel begati po sobi. Divji bes je vrel v njegovem srcu.

«Kje dobiš tvojo gospo?» je vprašal s hripavim glasom in snel raz stene težak pasji bič.

«V sobi Selim age», odgovori služabnica. «Milostljivi gospod se lahko na lastne oči prepriča, da je gospa Helena nečistnica.»

Rekši se služabnica obrne in hip nato je ni bilo več v sobi. Stari vitez je obstal sredi sobe, zamahnil z bičem v roki in zaškripal: «Gorje vama!»

VII. poglavje.

Drama ob polnoči.

Stopil je iz sobe ter odšel dalje po temnem hodniku. Hodil je tiho in previdno, da bi ne povzročil ropota: hotel ju je presenetiti. Zdajci obstane. Nahajal se je pred sobo Selim age. Skozi ključavnico sije luč, sliši se prita-jeno govorjenje in smeh. Vitez se skloni h ključavnici in pogleda skozi luknjo. Na divanu je sedela njegova žena le v spodnji obleki, a zraven nje Turek. Objemljeta se in poljubujeta, govorita in se smejeta.

Vitez Zigismundu je zavrela kri. Stopil je nazaj in se tako silovito zaletel v vrata, da so

padla iz tečajev. Planil je v sobo. Zadolnel je krik groze. Selim aga je planil na noge, dočim je Helena kakor okamenela obsedela na svojem mestu ter z očmi, izbuljenimi od groze, strmela v Višnjegorskega.

«Pes turški!» je zarjovel starec. «Zapeljal si mi ženo, oskrnil mojo čast. Tu imaš, lopov!»

Z dvignjenim bičem je skočil proti iznadeni dvojici. Helena je kriknila. Bliskoma je skočila kvišku, se postavila pred ago in ga zakrila s svojim telesom, a v njeni roki se je zasvetil samokres, ki je grozeče uprl svoje votlo oko v starega viteza.

«Nazaj, gospod!» je viknila lepa žena in zrla v starca ko divja mačka. «Ako se drznete udariti moža, ki ga ljubim, vas ustrelim!»

«Nečistnica!» je zarjul Višnjegorski ter jo tako silno sunil v prsa, da je odletela in se onesvestila.

Nato je stari vitez zavilhtel bič nad Selimovo glavo. Zažvižgal je po zraku ter mu padel na obraz, da je glasno zazvenelo po sobi. Mahoma se je pojavila na Selimovem licu dolga rdeča črta, kri se mu je vtila po bradi. Turek je izustil krepko psovko ter se ko pobesnel bik zaletel v Višnjegorskega. Starec je škrtnil z zobmi in znova dvignil bič, toda aga se je umaknil udarcu z veвериčjo urnostjo ter se od strani pognal v viteza, ga zgrabil za zapestje, mu s silnim sunkom potegnil bič iz roke ter ga zagnal v kot. Nato je bliskoma stegnil svoje mišičaste roke in zgrabil starca za vrat.

Višnjegorski je izbulil oči. Tudi njegove roke so zgrabile in stisnile. Jela sta se preri-

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

Dne 16. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 4.000 je zadela srečka št. 20.153

Po Din 2000 so zadele štev. 5770, 7552, 84.611, 97.472, 100.734, 109.882, 120.198 in 123.526.

Po Din 500 so zadele naslednje številke:

5.716,	5.780,	5.799,	7.504,	7.510,	7.544,	7.545,	8.162,	10.875,
10.902,	10.953,	14.145,	17.915,	17.945,	20.026,	20.042,	20.046,	20.058,
20.198,	22.018,	22.019,	22.037,	22.052,	22.065,	30.995,	34.601,	34.672,
34.689,	34.710,	34.744,	34.745,	34.772,	34.781,	34.791,	40.553,	46.076,
46.117,	46.118,	46.135,	46.184,	53.417,	53.428,	53.458,	55.806,	55.836,
58.211,	58.390,	66.601,	66.609,	66.637,	66.665,	66.666,	70.206,	70.241,
70.257,	70.330,	70.333,	70.358,	70.382,	74.623,	74.687,	75.757,	75.764,
84.601,	84.605,	84.633,	84.653,	84.688,	91.710,	91.748,	91.781,	96.806,
96.818,	97.349,	97.364,	97.378,	97.387,	97.428,	97.483,	99.756,	99.841,
99.877,	100.732,	103.116,	103.179,	107.973,	107.989,	109.789,	109.800,	109.825,
109.875,	109.888,	115.642,	120.143,	120.164,	120.184,	123.522,	123.551,	123.815,
123.844,	123.848,	123.876,	123.878,	123.883,	123.928,	123.955,	123.964,	

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavali bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

tudi dokaz, da se zavedamo svoje slovenstva in da hočemo biti kolikor mogoče sami svoji. Jugoslovanska Matica, ki stoji na čelu tej propagandi, nam ni hotela vsiliti kaj tujega in nelepega. V noši je glede tega nemogoče doseči uspehe, če ženstvo odklanja novotarjajo. »Dečvo« pa je naše ženstvo takoj sprejelo in če je bilo lansko leto osem vzorcev premalo, b. letos izbira mnogo večja.

Kar pomladno so se zalesetale barve, ko se je pojavila »dečva« v izložbah. Kako pa ne! Saj sta to naš nagelj in rožmarin. Lahko rečemo, da nam prinaša »dečva« vsako leto tako lepo in tako naše blago na trg, da se more malokatero ženstvo ponasati s tako lepimi domačimi vzorci.

»Dečva« je ne le lepa, ampak tudi praktična in za poletje v mestu ter na deželi najprimernejša noša. Opozarjamo naše žene in dekleta, da pazijo pri nakupu, da jih ne preslepe s tujim blagom. Le domača »dečva« je prava in lepa.

NEKAJ NASVETOV ZA VRT.

Solato, špinačo in druge listnate zelenjave je najbolje rezati zvečer za prihodnji dan. Redilno snovi namreč preidejo ponoči v steblo in korenice, čez dan pa preidejo spet v liste. Ako hočemo jesti dobro, okusno zelenjavo, jo naberimo že zvečer. Zlasti solata je tedaj bolj okusna.

Da ohranimo narezane beluške (šparglje) nekaj dni sveže, jih zakopljimo v vlažen pesek, ki pa mora biti lepo čist, svež in brez vskega duha. Vlažna zemlja je tudi dobra. Posodo z vložnimi beluški je treba postaviti tudi na hladen prostor.

Zemljo okoli drobnih rastlin je treba večkrat zrahljati, da pride zrak lažje do korenin. Rahljajmo preko leta večkrat. S tem pospešujemo tudi rast.

Kompostne in sploh gnojne kupe po kotih vrta zakrijemo, ako nasadimo nanje buče. Buče s svojimi velikimi listi lepo zakrijejo ves kup. Če potem še dobro zalivamo, bomo imeli na takih krajih največje in najtežje buče.

Najboljši gnoj za iglaste rastline kakor ciprese, boriče, smrečice, ki jih imamo na vrtu za okras, je voda, na kateri smo delj časa namakali slamnat goveji gnoj. Gnojiti pa je treba takoj, ko začne drevje odganjati in dokler mu ne dozore poganjki.

SOBNE PALME.

Sobno palmó treba skrbno negovati, ker to je draga rastlina, in čim večja je, tem lepši je okras sobe. Vsaka gospodinja pa je ponosna, če si more poleg drugih cvetlic in rastlin privoščiti tudi kako palmo v sobi.

Ako postanejo palme rumene, je največkrat vzrok na koreninah. Te se pri veliki suši skrčijo, ker so zemljo v posodi že vso prerastle, tako da se dotikajo posode in ne morejo več sprejemati hrane. Lahko pa je tudi nasproten vzrok: da korenine radi prevelike vlage prično gniti. Vsekakor pa bolne korenine povzročijo porumenevanje listov.

Najbolje je, ako take palme takoj presadimo. Včasih pa je vzrok porumenenju tudi presuh zrak

gubina vso tisto zanimivost, ki jo je imela prej z visokima zvonikoma.

Šola v Gabrku, ki se je dozidala in prišla pod streho že leta 1914., se je lani dovršila in dobila letos pomladi učitelja in učiteljico. Odslej se ne bodo več tuje in domačini, ki bodo hodili mimo nje, spodtikali ob njo. Šola je prav lepa moderna stavba. Ko bo še enkrat dodelan in ograjen veliki vrt, ki se že deloma obdeluje, bo to ena najlepših šolskih stavb na deželi.

ZDRAVSTVO

BOLNIŠKE PIJAČE.

Velik revež je bolnik, ki leži v vročici poleti, ko je ves zrak vroč kakor v krušni peči. Ustnice razpokajo, jezik se lepi na nebo. Za kozarec studenčnice bi dal tisočake. Pa nihče si mu jih ne upa dati v strahu, da bi mu škodilo. V gotovih primerih res ni dobro dajati bolniku mrzle vode.

Odkar so pričeli pred leti izdelavati pokalice (kraherlne), so postale te vseobča pijača bolnikov. Vendar pa ne zasluži pokalice tega slovesa. Sveže odprta je res prav osvežujoča. Če pa stoji ves dan zamašena s časopisnim papirjem, izgubi vso ogljikovo kislino, da ostane le osladna mlakuža. Glavna hiba pokalice je, da voda, iz katere se delajo pokalice, pogosto ne odgovarja zdravstvenim zahtevam. Prav tako so tudi razne kisline, barvila in sladila v pokalcih večkrat le nadomestila dražjih rastlinskih sokov.

Najboljša bolniška pijača je slatina radenskega zdravilnega vreleca, ki smo ji dodali odcedke malin, oranž, limon itd. Radenska slatina vsebuje poleg velike množine osvežujoče ogljikove kisline prav mnogo raznih zdravilnih soli, apna, železa, joda in drugih sestavin, ki pridejo

bolnemu telesu v prid. Pravo zdravilo je radenska slatina pri raznih pljučnih, želodčnih, mehurnih, črevesnih, ledvičnih boleznih in skrnini (gihtu). Vse zastane škodljive snovi zgrabi slatina in tako rekoč umije naše telo odnotraj. Paziti pa moramo, da kupujemo le radenski zdravilni vrecel, ker druge slatine znatno zaostajajo za njim v zdravilnem učinku.

Posebno paznjo pa zahteva ta slatina pri raznih zahrpanostih in kašljih. Če pijemo trikrat na dan vrel mleko, ki smo mu prilili polovico te slatine, bo postal naš glas hitro čist in bo pojenjal kašelj. Pije se kake 3 do 4 kozarce na dan. Paziti pa moramo, da je steklenica zamašena s celim (nepreluknjanim) zamaškom in da stoji na vratu, da ne izpuhleva ogljikova kislina.

Jetičnim se svetuje piti slatino z limono in sladkorjem. Znano je, da imajo bledikavi ljudje posebno poželjenje po limonah, ki jih jedo kakor mi pomaranče. Do nedavnega so razlagali ta pojav tako, da so taki ljudje od limon blede. Danes pa vemo, da so v limonah take snovi (vitamini), ki podpirajo in krepijo telo v borbi z boleznimi.

Pri kožnih boleznih se je dobro obnesel odcedek iz nastrganega, sircvega rumenega korenja kot dodatek slatini. Ker je tak sok malo osladen, dodamo limonovega soka.

Če je žeja prav huda, ne pij nikoli večjih množin hkrati, temveč le po požirkih v daljših presledkih.

K.

ŽENSKI VESTNIK

LETOŠNJA «DEČVA».

Ker se je »dečva« pri nas povsod tako hitro udomačila, je dokaz, da odgovarja našemu narodnemu okusu po barvi, blagu in po kroju. Pa je

v sobi, zlasti v zimskem času, kadar kurimo. Tedaj je treba palmo večkrat poškopiti in sploh poskrbeti, da ima dovolj vlažnega zraka.

Prevelika posoda tudi za palmo ni priporočljiva. Bolje je, da ji postane posoda sčasoma prelesna in jo potem presadimo v večjo kakor pa da jo takoj spočetka posadimo v posodo, ki je večja, nego jo rastlina potrebuje.

Za kuhinjo

Korzni pečenjak (šmorn). V en in četrt litra mleka daj 5 dek sladkorja, 5 dek sirovega masla in malo soli. Daj da zavre in v vrelo mleko zamešaj malo več kot pol litra koruznega zdroba (gresa) in za približek eno pest rozin. Pripravi si že prej plitvo ponev, v kateri razgrej dve žlici masti. Ko se je zdrob v mleku zgostil, ga hitro vlij na mast za prst na debelo in peci nato v pečici četrt ure. Pečenjak daj na mizo s solato ali pa s kompotom.

Jagnjetina z grahom. Vzemi tri četrt kile jagnjetine, jo operi, odstrani kožice in zreži na majhne kose kakor meso za golaž. Nato popari meso z vrelim kropom in pusti, da se ohladi. V kozo deni dve žlici masti in malo zrezane čebule, in ko čebula zarumeni, iztisni iz mesa vodo in deni pražiti. Ko meso malo zarumeni, oziroma ko se opeče na vseh straneh, stresi zraven en liter izluščenega graha, dobro premešaj in pokrito duši (tenstaj), a večkrat premešaj, tako dolgo, da je grah mehak. Če se med dušenjem sok posuši, prilij žlico vode. Ko je grah mehak, zmešaj v skodelici dve žlički moke in dve žlici kisle smetane in mešaje vlijaj na meso in grah; nato zalij še z vodo, da dobiš primerno gosto jed kakor golaž. Ko je deset minut vrelo, daj zraven še malo zrezanega zelenega peteršilja, dobro premešaj in daj v skledi na mizo. Zraven daš lahko zmečkan krompir in solato.

Zabeljeni beluši (špargeljni). Osnaži beluše, to je: ostrgaj steblo, a cveta se ne dotikaj. Zveži nato beluše z nitjo ali rafijo in jih daj kuhati v slan krop. Ko so kuhani (čez približno tri četrt ure), jih deni na krožnik, odstrani povezo, jih potresi s krušnimi drobtinami in zabeli s sirovim maslom. Tako jih daj na mizo.

Lešnikova torta. Mešaj pol ure šest rumešnjakov in 14 dek vanilijinega sladkorja. Nato naredi iz štirih beljakov sneg, ga naahko primešaj in daj zraven 7 dek zmletih lešnikov. Pecí v dveh modelih v ne prevroči pečici. Med tem pa stolci od treh beljakov trd sneg, kateremu primešaj 15 dek gosto kuhanega sladkorja z vanilijo in še 8 dek zmletih lešnikov. S tem namaži ohlajeno torto vmes in ob straneh, povrhu jo pa nazadnje oblij s kavinim ledom.

Telečje meso v omaki. Vzemi eno kilo telečine od stegna, jo operi, potegni dol kožice, meso dobro pretakni s prekajenim špehom, nadrgni ga s soljo in limoninim sokom, na kar ga pusti stati nekaj časa, da se razsoli. Nato ga deni v kozo in polij z vročo mastjo in deni v pečico peč. Med pečenjem ga večkrat polij po potrebi še malo z mastjo, drugače pa prilij malo juhe ali vode. Ko je meso že skoro pečeno, prideni malo korenja, peteršilja, malo čebule in malo gob. Ko se je to že četrt ure pražilo in peklo, potresi v sok eno žlico moke, in ko se je tudi moka malo popražila, prilij štiri žlice smetane in malo juhe ali vode in malo premešaj. Ko je vse pet minut vrelo, deni meso na lesen krožnik, ga razreži in zloži na namizni krožnik ter precedi na meso malo soka. Ostali sok pa precedi v majhno kozico, prideni mu pol žličke drobno zrezanih limoninih lupinic, pusti zavreti, na kar daj posebej v skledici zraven pečenke na mizo. Zraven daš zmečkan krompir, oziroma pire in solato.

Praktični nasveti

Madeže od rdeče tinte odpraviš s perila z gorčico (ženfom), in sicer jo moraš bolj debelo namazati na madež, na kar pusti tako nekaj ur. Nato izperi gorčico dobro proč. Pri trdovratnih madežih moraš to večkrat ponoviti.

Dobro sredstvo zoper mrčes, zlasti ščurke in ruse je boraks v prašku, ki ga zmešamo s stoičnim sladkorjem in natresemo po luknjah in špranjah.

Razne vezenine (ročna dela), ki so zelo umazane, a jih hočemo oznažiti in osvežiti, moramo pred pranjem politi s petrolejem.

Blazinice za pečatenje (Stempelkissen) ohranimo delj časa sveže, ako jih od časa do časa malo poškopimo z vinskim cvetom ali pa z navadnim spirantom.

Voščene madeže s črnega usnja (Wildleder) odpraviš z bencinom. Če je pa bencin kaj barve izjel, osnažimo s črnim kamnom za čiščenje takih čevljev. Lahko porabiš trdi črn puder. S terpentinom takega usnja ne smemo čistiti, ker terpentini zlepi dlacice v usnju.

Zarjavele vijake, ki tako trdno drže, da se ne dajo odviti, zrahljamo, ako vlijemo nanje malo terpentinovnega olja in pustimo, da se olje vleže. Čez nekaj časa potolčemo od spodaj vijak in se bo dal odviti.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Kvarni vplivi alkohola

Na tem mestu smo že govorili o škodljivosti strupov, ki jih uživamo s kavo in tobakom. Našteli smo vse glavne zle posledice, ki jih trpi naše telo od nikotina in kofeina. Danes pa hočemo spregovoriti o strupu, ki rodi še hujše nadloge, ki ne ugonablja le posameznika, ampak cele rodbine in rodove, o enem naših najhujših sovražnikov — alkoholu.

Morda ni v nobenem strupu ukoreninjenih med ljudstvom toliko predsodkov, toliko krivih mnenj kot vprav o alkoholu. Zato je boj proti temu sovragu toliko težji, saj se mu celo v pesmi poje slava, ki je ne zasluži. Kjer teče rujno vince, beže skrbi, se poje, brenka na strune, tam je doma veselje. Zato pijemo ob vsaki priliki: če smo žalostni, da se razveselimo; če smo veseli, da proslavimo blagoslovljeni trenutek sreče; če smo utrujeni, da dobimo novo moč itd., ob vsaki veseli in žalostni, obupni in zmagovalni priliki. Tako bi človek res mislil, da nam je vino največji dobrotnik. To pa je velika in za cele rodove usodna zmeta, kar hočemo v naslednjih vrsticah tudi dokazati in popisati vsaj v glavnem škodo, ki jo trpimo od uživanja opojnih pijač.

Alkohol nastaja pri vretju iz sladkorja in se nahaja v pivu, vinu, sadnem moštu in žganju vseh vrst. Alkohol škoduje vsemu našemu telesu, uničuje človeka in mu jemlje najboljše telesne in duševne moči.

Alkohol je nevaren posebno zaradi tega, ker se nam hinavsko bliža. Če ti je mraz in zaužiješ par kapljic alkohola, recimo žganja, imaš občutek, da te je ogrel, v resnici pa te je shladil, kar ti nedvomno pokaže toplomer. Alkohol namreč razširja krvne žile, posebno one male, ki vodijo k površini telesa. Razširjene žile pripeljejo s seboj več krvi, odtod občutek toplote, ki pa se prav kmalu spremeni v nasprotje. Tako nas je alkohol zahrbtno prevaral. Enaka varalica je alkohol v drugem primeru. Zejen si in močno ti tekne par kozarcev vina. A bolj ko piješ, bolj si zejen. Alkohol namreč jemlje telesu vodo, zato si z opojnimi pijačami nikdar ne boš utešil žeje.

Ljudje so dalje prepričani, da daje alkohol moč. Morda je to od vseh napačnih naziranj o alkoholnih pijačah najbolj napačno. Če si izpil par kozarcev vina, se res vržeš na delo z večjim zamahom, a to začetno navdušenje si nepričakovano hitro poleže in delo gre potem veliko počasneje od rok, kako če ne bi nič pil.

Torej prevara na vseh koncih in krajih. Kako, da se da človek tako nespametno varati? «To dela alkohol, ker ti zamrači jasni pogled, ti ubije razsodnost, uniči pomisleke in premisleke, te preslepi, da ne veš, kaj je res in kaj ni res, te nalaže do dna duše, ko ti potvarja tvojo preteklost, ko slika

s prelestnimi barvami tvojo prihodnost in te ma-meč potaplja v namišljena blaženstva in nasladi prepojeno sedanost.

V tem blaženstvu, ki ga proizvaja alkohol, tiči njegova glavna moč, odtod izhaja njegova siina nevarnost. Bliža se ti v prikupni, varljivi obleki. Vesel, prešeren smeh se razlega; glasi se ubrana pesem, odmeva vrisk, zveni struna, poje klarinet, žare lice in iskre se oči. Oj, pozabljene so vse moreče misli, utopljene so temne skrbi! Sama radost in sreča sta doma tam, kjer krožijo čaše in se pijejo zdravice. A koliko časa traja ta blaženost? Smeh se hitro izpremeni v krohota, pesem v rjovenje, zabavljanje, prerekanje, prepir in mnogokrat v pretep, ki se neredkokrat konča z lažjimi ali težjimi telesnimi okvarami in večkrat celo z ubojem. Alkohol je obetal svojim časticem nebesa, zavedel jih je pa tja, kjer sta po iztreznitvi, včasih pa tudi že prej, jok in škripanje z zobmi.

Kdor se vda alkoholu, je podoben siromaku, ki se je zapisal vragu, da bi mu ta pomagal odkriti zaklad, neizmerno bogastvo mu je obljubil vrag, in ko je mož v temi noči kopal in kopal zaklad, so kar blesteli cekini v zemlji, da si jih je komaj natrpal dovolj. Ko jih je pa drugo jutro pogledal, so se izpremenili ponočni cekini v dnevni svetlobi v ničevno listje in dračje. (Dr. Robida.)

Kar je najhujše pri alkoholu, pa je to, da ne uničuje le pivca, ampak se maščuje tudi na potomeh. Navadili smo se, da delamo za slabotnost in pokvarjenost otrok, za pogoste zločine itd. krivo zadnjo vojsko, ki res ni rodila v tem oziru nič dobrega; mislim pa, da bi se mnogo, premnogo tega dalo pripisati vragu alkoholu.

Trezní ljudje so vedno najkrepkejši, tako na telesu kakor na duhu. Alkohol uničuje moč volje, zmanjšuje smisel za krepkostno življe, nas čela sebične, lažnive, skratka, nas duševno kvari.

Dotaknili smo se v splošnem škodljivega vpliva demona alkohola. V prihodnjem članku bomo govorili o tem, kako vplivajo opojne pijače na posamezne organe našega telesa.

ZANIMIVOSTI

× **Prav svojevrsten zaslužek.** Kavkaški begunec Čvirkin, živeč v Parizu, je pravi mojster v poskušanju raznih poklicev. Bil je nosač, mlekar, likar, nočni čuvaj. Naposled je postal čuvaj pri nekem predmestnem vrtnarju. Tu se mu je nasmehnila sreča. Čvirkin je ujel nekega potepinskega piščanca brez gospodarja. Piščanec se je razvil v petelinčka, a naposled ga je slučajno povozil avtomobil, prav ko se je kopal v cestnem prahu. Čvirkin se je pritožil. Dobil je 12 frankov odškodnine in še 52 frankov 75 santimov za razburjenje ter sodne izdatke. To mu je bilo všeč in je takoj izkoristil naključje. Nakupil je mnogo piščancev in jih navadil na avtomobilsko hupo. Morali so priteči po proso, čim se je oglasila hupa. Seveda so potem leteli piščanci kakor neumni pod kolesa vsakemu osebnemu ali tovornemu avtomobilu, junaško poginili in svojemu gostitelju zapustili pravico do odškodnine. Tekom dveh mesecev je izgubil Čvirkin 7 kokoši in do 30 piščancev. Veselil se je zaslužka v znesku več tisoč frankov in je že premišljal, kaj bo začel z denarjem. A nevoščljiva oblastva so odredila preiskavo in dognala Čvirkinovo sleparstvo.

× **Drugi polet nemškega zrakoplova «Zeppelin» čez morje ni uspel.** Dne 16. t. m. se je dvignil v Friedrichshafenu nemški zrakoplov «Groß Zeppelin» na svoj drugi prekomorski polet. Na krovu je imel 40 mož posadke in 8 potnikov. Priplul je že skoro do Gibraltarja, ko so ugotovili na enem motorjev težko napako. Vodja zrakoplova Eckener je zaradi tega obrnil in se vračal preko Francije, kjer je moral 17. t. m. pristati v Toulonu. Francozi so storili vse, da je zrakoplov lahko pristal brez nesreče.

× **Strašen potres v Turčiji.** Soušehro v Turčiji je obiskal 20. t. m. strašen potres, ki je porušil skoro tisoč hiš. Kolikor je znano, je bilo ubitih 40 ljudi in mnogo ranjenih.

× **Tudi Mehika bo postala napol suha.** Mehika vlada je predložila parlamentu zakonski predlog za uvedbo delne zabrane alkohola. Prepovedane bodo vse opojne pijače razen lahkih vin in piva.

× **Proti pobijanju živali.** Pred dnevi je zborovalo na Dunaju Mednarodno društvo za varovanje živali. Zbor se je končal s čudno procesijo, ki je korakala skozi prometne ulice. Bilo je do 3000 oseb, ki so vodile s seboj pse in mačke. Na čelu sprevoda so šli avtomobili s praporom, ki je nosil napis, da je pobijanje živali kulturni škandal.

× **Sredstvo proti kačjemu piku.** Dunajski profesor Kraus, ki bo potoval v kratkem v Južno Ameriko, je imel predavanje o strupenih kačah, pri čemer je govoril tudi o sredstvih proti njihovim pikom. So razne živali, ki so proti kačjemu strupu neobčutljive, na primer jež, južnoameriški skunk in neke nestrupene kače, ki požirajo najrajši strupene. Človek in večina živali pa so za strup občutljivi. Veliko število ljudi umre vsako leto zaradi kačjega pika. V sami Braziliji je bilo na primer pred uvedbo zdravljenja s sredstvom proti kačjemu strupu letno do 4800 mrtvih. Sredstvo je tukaj povzročilo ogromen napredek. Pridelujejo ga na ta način, da iztisnejo kačam z vso previdnostjo strupeno tekočino, ki jo vbrizgnejo potem konjem, od katerih dobe to sredstvo (serum). V Braziliji in Argentini imajo cele zavode za gojenje strupenih kač. Te dobivajo z dežele za nagrade, ki so razpisane na žive kače. Evropske kače imajo premajhne količine strupa, da bi bile uporabne za pridelovanje seruma. Zato uvažajo serum iz Južne Amerike.

× **Bogata dežela brez dela.** Na obsežnem otoku Lord Howen, 650 km od vzhodnega avstralskega brega, živi komaj 120 ljudi, pa so vsi srečni in bogati ker trgujejo z dragim semenom palme pantia. Tekom let so si prebivalci otoka nabrali ogromno premožnje.

× **Kuga na nemškem parniku.** Iz Lizbone poročajo, da je prispel tja iz Buenos Airesa nemški parnik «Cap Arcona», na katerem je 60 potnikov bolnih za škrlatico in kugo. Vsi bolniki so iz Argentine. Prosili so, da bi se v Lizboni izkrcali in potovali dalje po železnici v Boulogne. Ko je prebivalstvo to izvedelo, se ga je polastila strašna panika in na ladjo so bili odposlani ostrbi protesti.

× **Bogat trgovec roparski poglavar.** V Braili je izzvala veliko senzacijo aretacija tamošnjega najbogatejšega trgovca Zaharije Safruja. Pre-

iskava je ugotovila, da je bil ta trgovec več let vodja roparske in vlomilske tolpe, ki je vršila svoje zločine največ v Besarabiji in Transilvaniji. Pri preiskavi v stanovanju aretirane trgovca so našli dragocenosti v vrednosti več milijonov lejev.

× **Močan potres na Češkem V noči od 15. na 16. t. m.** je doletel mesto Aš na Češkem močan potres, ki ga je spremljalo podzemsko bobnenje. Najmočnejši je bil sunek ob 22.40, ki je zbudil vse prebivalstvo iz spanja. Skoro vse je zbežalo na ulice. Nato je bilo do jutra mirno, dokler se ni ob 6.14 ponovil nov močan potresni sunek. Škode potres ni napravil.

× **Milijonar brez denarja.** Preprosti ljudje si predstavljajo milijonarja sredi vreč polnih srebra, zlata in bankovcev. Da je ta predstava napačna, nas poučuje nastopno poročilo iz Barcelone: Ko je te dni prispel ameriški milijonar Vanderbilt v Malago, je stopil na ladjo neki tamošnji trgovec in mu predložil račun, ki pri zadnjem Vanderbiltove obisku ni bil poravnat. Milijonar je dal za račun trgovcu ček. Trgovec je potem hotel vrniti milijonarju razliko ali Vanderbilt ga je zavrnil rekoč: «Še nikdar v svojem življenju nisem prijel v roko bankovcev, na katerih se nahajajo bacili.» Vanderbilt je nato naročil trgovcu, naj mu vrne razliko pred njegovega denarnega zavoda.

Lstnica uredništva

Veržej in Banovci. Brez podpisa ne sprejememo!

Središče ob Dravi. Slučajno zgrešili. Poročali bomo v prihodnji številki.

Onim, ki iščejo dela. V Dalmaciji in pri izsuševanju močvirja pri Pančevu se delo ne bo lahko dobilo, ker bodo tam zaposleni okoliški domačini. Povprašajte borzo dela v Ljubljani ali v Mariboru!

Vučja vas. Dopis, žal, prepozno prejeti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V tramvaju.

Potepuh: «Zakaj pa dela onile tam tako žalosten obraz?»

Potepin: «Listnico so mu ukradli.»

Potepuh: «Hudiča, odkod pa ti to veš?»

Potepin: «No, glej ga, jaz jo imam...»

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

I. H. C. bencin-motor 5 H.P.

mlatnilnico s tresali in sitom, na skupnem vozu, popolnoma opremljen mlin za vsako moko, vse dobro ohranjeno, prodam zaradi družinskih razmer za polovično ceno skupno ali vsako zase. — Držaj, Jerneja vas št. 13 pri Črnomlju. 241

Majhno posestvo

naprodaj iz proste roke. Devet oralov zemlje. Arondirano, v bližini tovarne in železniške postaje na Dolenjskem. Hiša z vsem gospodarskim poslopjem, gozdom in vinogradom. Veliko sadnega drevja. Cena 60.000 Din. — Naslov pove upravništvo «Domovine». 240

Hlode, hrastove

od 20 cm naprej, kupi vsako množino parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenj. kolodvorom. 166

Večje posestvo

ležeče na Dravskem polju, oddam z vsem pridelkom v najem. Vpraša se pri Debnaku, pošta Cirkovce. 236

V pomoč gospodinji

sprejemem služkinjo začetnico, staro od 15 do 17 let, zdravo in poštenih staršev. — Stanislav Pevec, brzojavni mojster, Rimske toplice. 242

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca. priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 150

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Gorenji vasi nad Škofjo Loko

se bo vršil v četrtek dne 30. maja t. l. ob dveh popoldne v hranilnični pisarni s tem dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2.) Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani. 3.) Potrditev bilance za leto 1928. 4.) Volitev načelstva in nadzorstva. 5.) Slučajnosti. — Pripomba: Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal brez-pogojno (§ 35. društvenih pravil). Načelstvo, 237

Moti se.

Šef: «Opazil sem, gospod Klobuštrin, da se vi v svojem knjigovodstvu često zmotite.»

Klobuštrin: «Vem, gospod šef. To vse zakrivi ljubezen. Ne morem živeti brez vaše hčerke.»

Šef: «Vidite, že zopet ste se zmotili...»

Nov poklic.

Miha Capin je bil na kolodvoru in čital poleg blagajne razobešeni napis: «Potnik, zavaruj si z 2 dinarjema prtljivo proti tatvini!»

«Imenitno,» je vzhičeno zašepetal Miha in izginil.

Čez par tednov se je Miha že ves prenovljen sprehajal okrog. Pa ga pobara radovedni prijatelj: «Kako in od česa živite?»

«Od česa živim? Zelo enostavno. Zavarovati dam proti tatvini svoj stari kovčeg, poln časopisnega papirja, za 1000 dinarjev in ga potem ukradem...»

Hraber mož.

V laseh sta si dve ženi. Ena od obeh pobegne z razpraskano glavo k možu, ki ji reče: «Ej, žena, ali misliš, da bo vsak tako bežal pred teboj, kakor moram bežati jaz?»

Tako je.

Mož: «Čuj, Ema, nikar ne puščaj beračev v kuhinjo, da tam jedo.»

Zena: «Mene to tako silno veseli, ko vidim, da ti ljudje jedo in nič ne prigovarjajo jedilu...»

Vlomilec.

Ropar Grdavaš (gospe Milinovi v postelji): «Milostiva, davi sem čital v časopisih, da sem pri sinočnjem vlamu prezrl dragoceno zapustnico. Torej sem z njo!»

Drugi svet.

Kavalir: «Kadar plešem z Vami, lepa gospodična, sem na drugem svetu.»

Gospodična: «Ah, potem je drugi svet zelo bližju, ker mi od tam stalno stopate na moje noge...»

BOLNIKI čitajte!

Ravnokar je izšla razpisnica, ki razpravlja dolgoletna izkušnja o razlogih postanku in zdravljenju živčnih bolezni. To odlično zdravilo pošljemo vsakomur, ki ga pismeno zahteva od spodnjega naslova. Na tisoče zahvalnih pisem dokazuje neadomesljiv edini uspeh neumornega in vestnega preiskovanja za dobrobit bolnega človeštva. Kdor pripada

veliki množici živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, te nobi, slabem spominu, nervoznem glavobolu, jezi, motenju prebave, prevelikih skrbi, bolečin v zglobovih, splošne ali delne telesne slabosti ali od drugih brezštevilnih pojavov.

mora zahtevati mojo knjžico uteha!

Kdor jo pazljivo prečita, pride do resničnega spoznanja, da obstoji enostavna pot, ki pelje do zdravja in življenske radosti!

Ne čakajte, temveč pišite že danes.

E. PASTERNAK, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 13. 160

Preizkušnja.

Bodoči tast: «Ali bi vi vzeli mojo hčerko tudi brez dote?»

Bodoči zet: «To se razume, gospod ravnatelj!»

Nebodoči tast: «Tako? Potem vas ne potrebujem za zeta: bedakov ne maram v svoji družini...»

Veliki cenik

ilustrovani dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorgor, MARIBOR št. 104-B.

Violine od 95 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Tamburice od 95 Din. Gramofoni od 345 Din in dalje.

STEKLEN PAPIR

v polah in na metre, za vse vrste industrije vedno v zalogi nudi najceneje

Felix Toman ml.

Ljubljana, Resljeva c. 30

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje drgnjenec, o načinu kako se žival prisili da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poškodovanju rogov, poskodbiko pita in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napananju goved in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopan u s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Kajiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Vsak svoje.

Mož: «Midva se morava razporočiti.»

Žena: «Dobro! Ti vzemi otroke, jaz pa avto.»

Cvetje, zelišča, korenine in lubje

vse vrste, v subem stanju, kupuje v vsaki množini

R. Luckmann

Ljubljana, Ahaoljeva cesta št. 10.

Zahtevajte brezplačno cenik! 229

Izredna ponudba

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepusca mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beuznica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapuco in stuljem samo Din 70.— franko, zacarinjena, poslana po poštnem povzetju. Razpošilja **A. Mařík, export, Praga XII., Londýnska 57.** (če ne bi ugajala, jamčimo zameno). Naslov natančno napisati.

Prima gonilna jermena

in vse mlinsko-tehnične potrebačine vedno v zalogi pri tvrdki

CADEZ & BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. - Ceniki franko. - Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4.

Neprijeten duh ust

je zopr. Zohje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo, ki stane 8 Din. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta glas kot tiskovino (omot ne zalepiti) in dobili boste brezplačno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznica Zlatog. oddelek Chlorodont, Maribor 55.

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih českých továrn **Škodovi Zavodi v Plznju**

se nahajajo v velikosti od ¼ do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani.

Obrnite se na: **ZASTOPSTVO SKODOVIH ZAVODOV V LJUBLJANI**
Selenburgova ulica štev. 7 191 **Telefon 2966.**

Pljučne bolezni Bronhitis

Kašelj

Astma

Tuberku'ozo

Slabokrvnost

Zahtevajte brezplačno poučno razpravo o gornjih boleznih!

kakor vobče obolenja organov za dihanje leči od vojnih in državnih bolnic itd. kot izborno in zaupno priporočeno sredstvo

„Hudovscyn“

Dobiva se v vseh lekarnah škatlica za 32 Din, a kjer se ne dobi, ga pošlje za 75 Din po povzetju prosto poštnine edini proizvajalec 226

lekarna I. Hudovski, Subotica 90.

Jake mišice, zdravi živci
dnevno redno negovanje telesa

so najboljša obramba proti boleznim. Zato so že naši dedje in pradedje imeli vedno v hiši in s priznanim uspehom duerno uporabljali preiskušeno domaco sredstvo in kozmetikum: Fellerjer prijetno dišeči „Elsafluid“.

Uporab jen na zunan in znotraj, varu e Fellerjer „Elsafluid“ preblajenja in okuženja, ker

je tudi izvrstno razkuževalno sredstvo in neguje roke, obraz, zobe, usta in dihalu je zaradi tega zanesljiv tudi pri influenci ter gripi. Pomešan z vodo se uporabi za grgranje, odstranuje sluz ter na ta način odstranjuje vzrok kašju in bripavosti.

Proti bolečinam na potovanju deluje brzo in ugodno. Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poiskusna steklenica za 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, velika specialna steklenica za 26 Din. Po pošti stane vsaj en zaboj, kateri vsebuje 9 poiskusnih, 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici, samo 62 Din. Trije taki zaboji samo 139 Din, vse že z vračunano poštnino in zavojnino. Naročila naslovite točno na **Eugen V. Feller, Iekarnar, Stubica Donja. Elzatrj 360. Hrvatska.**

Kot zanesljivo sredstvo za želodec in čreva naročite obenem Fellerjeve blago delujoče Elsa-kroglice, 6 škat. 12 Din.